

Hof van Justitie verduidelijkt verplichting

Hof van Justitie verduidelijkt verplichting tot aanwijzing van één nationale autoriteit voor beveiliging van de burgerluchtvaart

Ronald Schnitker

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft op 10 juli 2025 een belangrijke uitspraak gedaan in de zaak Liège Airport Security SA tegen de Belgische Staat (C-783/23). De uitspraak draait om de vraag of lidstaten verplicht zijn om één centrale autoriteit aan te wijzen voor het toezicht op de naleving van veiligheidsnormen in de burgerluchtvaart, zoals bepaald in Verordening (EG) nr. 300/2008.

Achtergrond van de zaak

In 2018 voerden Belgische inspecteurs van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken (FOD Binnenlandse Zaken) een controle uit op de luchthaven van Luik. Hierbij stelden ze vast dat twee beveiligingsagenten van Liège Airport Security taken uitvoerden zonder de vereiste vergunning. Zowel het bedrijf als de betrokken medewerkers kregen een boete. Liège Airport Security tekende beroep aan bij de rechtbank,

maar verloor. Vervolgens stelde het bedrijf de Cour de Cassation (Belgisch Hof van Cassatie) de vraag of de Belgische overheid in strijd handelde met Artikel 9 van Verordening (EG) nr. 300/2008. Dit artikel schrijft voor dat elke lidstaat één bevoegde autoriteit moet aanwijzen die verantwoordelijk is voor de coördinatie en controle van de basisveiligheidsnormen in de luchtvaart.

De kernvraag

Moet deze aangewezen autoriteit ook verantwoordelijk zijn voor alle aspecten van luchtvaartveiligheid, inclusief het toezicht op private beveiligingsbedrijven? Of mogen lidstaten aanvullende instanties (zoals de FOD Binnenlandse Zaken) belasten met deelaspecten, zoals de handhaving van nationale veiligheidswetten?

Uitspraak van het Hof van Justitie

Het Hof oordeelde dat:

1. Artikel 9 van Verordening 300/2008 verplicht dat lidstaten één centrale autoriteit aanwijzen voor de coördinatie en algemene naleving van EU-veiligheidsnormen.
2. Dit sluit echter niet uit dat andere nationale instanties (zoals de Belgische FOD Binnenlandse Zaken) aanvullende controles mogen uitvoeren, mits zij de bevoegdheden van de aangewezen autoriteit niet ondermijnen.
3. Er is dus geen verplichting om alle taken bij één instantie onder te brengen, zolang de coördinerende rol van de aangewezen autoriteit maar gewaarborgd blijft.

Belang voor de praktijk

- Voor lidstaten: De uitspraak bevestigt dat zij flexibel mogen omgaan met de organisatie van luchtvaartveiligheid, maar wel een duidelijke coördinerende autoriteit moeten hebben.
- Voor private beveiligingsbedrijven: Zij blijven onderworpen aan zowel EU-normen als nationale wetten, maar kunnen niet zomaar worden bestraft door instanties die buiten de aangewezen autoriteit vallen, tenzij dit in overeenstemming is met het EU-recht.
- Voor consistentie in de EU: Het Hof benadrukt dat de basisveiligheidsnormen (vastgelegd in de verordening) voorrang hebben, maar dat lidstaten aanvullende regels mogen handhaven.

Conclusie

Deze uitspraak verduidelijkt hoe EU-lidstaten hun luchtvaartveiligheidsstructuren moeten inrichten. Hoewel één hoofdautoriteit verantwoordelijk blijft voor de EU-normen, mogen andere instanties aanvullende controles uitvoeren, zolang dit niet leidt tot tegenstrijdigheden of overlap in bevoegdheden.

Voor België betekent dit dat de boete aan Liège Airport Security stand kan houden, mits de Belgische overheid kan aantonen dat de FOD Binnenlandse Zaken optrad binnen de grenzen van de EU-verordening.

Leermoment voor de sector:

Private beveiligingsbedrijven moeten niet alleen voldoen aan nationale wetten, maar ook aan de EU-veiligheidsstandaarden die door de aangewezen autoriteit worden gehandhaafd. Een

goede afstemming tussen nationale en EU-instanties blijft cruciaal voor een effectief veiligheidsbeleid.

Bron: Arrest Hof van Justitie (Grote Kamer), 10 juli 2025, Liège Airport Security SA / État Belge, C-783/23, ECLI:EU:C:2025:547.

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=302374&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=8132047>